

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50.
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

LA CRISIS NEGRA.

—Escollí, mossen Quim, ¿diu que ara n' han entrat al ofici tota una culibada?
—No me 'n parli, mossén Sagimón, jo fins tinch pòr de que al últim serém tants, que acabarán per rebaixarnos la mà d' obra.

VIRADA EN RODÓ.

o volém cap mal al arcalde, senyor Macià y Bonaplata: hem demostrat aquests dies que 'ns tenia al costat seu, en la batalla entaulada entre 'ls amants de la bona administració del muicipi, y 'ls amichs de que 'l carro continui anant pèl pedregal, à empentas y sotragadas, com ve succehint à Barcelona, desde fa tant temps: com succehia més que

may durant la passada administració.

Pero fins estimantlo, considerantlo, desitjantli 'l major acert en lo lloch difícil que ocupa, hém de dirli la veritat. Som amichs seus, y com més amichs, més clars.

La sessió del últim dimars no va satisfernos. No crech tampoch que haja satisfet à ningú.

Ja que s' havia promogut un rompiment entre l' arcalde y la majoria dels regidors, provocat, no pèl senyor Macià, sino pèls conjurats que ansiavan derribarlo, lo públich de Barcelona hauria desitjat que hi hagués hagut divorci complert. Y no obstant, de la sessió del dimars va sortirne una reconciliació inesperada.

Es veritat que 'ls regidors que set dias avants l' haurian devorat de viu en viu van humillarseli, oferintli 'l seu apoyo; pero no es menos cert també que 'l Sr. Macià previament s' adelantà à donarlos una satisfacció que ningú li demanava; à compartir ab ells obsequis que Barcelona acabava de tributarli precisament perque ab ells havia romput; à reconèixerlos condicions que la conciencia pública 'ls hi nega.

Comprenem la situació del arcalde, poch menos que sol davant de tota una corporació enemiga; pero si l' arcalde no tenia regidors al costat seu, hi tenia ciutadans, y aquests valen més que 'ls regidors.

Jo m' imagino la administració municipal com un barco, bordejant la costa. Capità 'l Sr. Macià y Bonaplata. La tripulació se li subleva, vol matarlo: desde la costa se sent la saragata dels sublevats y la platja s' ompla fíntantaneament de personas amigas que desitjan auxiliarlo, que 's tirarán al aygua per ell, que 'l salvarán, costi lo que costi.

Lo capitá que empunya encare la canya del timó, ab un petit moviment pot amorrar lo barco, estrellarlo contra las rocas, tirar à pìco als seus enemichs. Ell no corra cap perill: allà hi ha mil brasses que 'l treuran de l' aygua y 'l portarán en triunfo.

Donchs arriba 'l moment decisiu, y 'l barco, en lloch de llansarse sobre la costa, vira en rodó y s' allunya, mar endins, emportantse'n tot aquell cargament de contrabando que tothom volia veure: los comptes de la Exposició, los embolichs de la administració passada, las llistas electorals falsificadas, tota aqueha munió de objectes que Barcelona tenia interès en possehir y desentranar, per exigir à qui tos que correspongués la més estreta responsabilitat.

Lo barco s' allunya: la tripulació se sossega al instant y 'l vent nos porta com un eco una veu débil, qu' exclama:

—Tot s' ha perdut, menos la vara

¡Bon vent y felis viatge!

Creym que la insubordinació dels tripulants tornarà à reproduhirse; pero llavors lo barco se trobarà lluny de la costa, y allà serán los apuros del capitá. Avuy tenia auxiliars decidits à tot; demà tal vegada no 'ls trobi. Nosaltres no li desitjem una situació tant angustiosa.

Lo dia que va elegirse l' actual ajuntament, no per voluntat del poble, sabiam que la seva situació era insostenible. No contava ab l' apoyo de Barcelona; era mirrat ab legitima y justificada desconfiansa. Lo nombrament del Sr. Macià, persona simpática, bèn reputada y volguda de tothom, vá salvarlo en los primers moments. Fà deu dias, son rompiment ab lo Sr. Macià ressucitava antigas prevencions y l' amenassava de mort inevitable. Lo Sr. Macià es tant bó, tant complacent, tant conciliador, que ha volgut tornar bè per mal, desviant las iras populars.

Un primer servey que 'ls prestá varen pagarli ab una ingratiut sense exemple. ¿Com li pagarán lo segón? Deixém que 'l temps nos ho diga.

No recordo qui 'm deya un dia:

—Los mals de la administració municipal per lo que toca à Barcelona, venen de lluny, y han convertit aqueha casa en una bòta, en la qual hi ha hagut vinagre sempre. Dintre de una bòta agriada, tiréubi vi blanch, y se 'us tornarà vinagre.

Sr. Macià: guardis de que 'l fiquin a la bòta.

P. K.

os lectors de LA CAMPANA han de saber que la llibreria de López es altre dels locals designats pera recullir firmas pera l' album que 'l vehinat de Barcelona, sense distinció de colors politichs, dedica al arcalde Sr. Macià y Bonaplata.

Pero sols al arcalde: es precís que 'ns enteném. E si non. non.

Lo heréu del rey Humbert de Italia-tè concertat lo seu matrimoni ab la noya gran del czar de Rusia.

¿Donchs y la triple aliansa? ¿Qué dirán los alemanys y 'ls austriachs?

Lo poble italià ja fa temps que pugna per sortirse'n, y 'l príncep de Nàpols es lo primer que dona l' exemple sacrificant la triple aliansa, à una aliansa matrimonial.

A Paris s' ha descubert una conspiració nihilista dirigida contra la vida del czar. Los conspiradors possehan bombas y sustancias explosibles de una forsa extraordinaria y fins ara desconeguda.

La República francesa ha prestat un gran servey al czar.

Pero 'l millor servey que podria prestarli seria donarli un bon consell.

Los republicans francesos podrian dir al autócrata rus:

—Es molt trist que súbdits teus emplehin la seva activitat y 'l seu talent buscant certas invencions destructoras, de resultats horribles; pero es més trist encare, que gracias à un règimen despòtich, los patriotas russos comprenan que no poden obrirse cami, sino per medi dels explosibles. Estableix la llibertat, y 'ls esperits recobraran la calma, y tú mateix podrás gosar de una tranquilidat que avuy no coneixes. La llibertat es la vàlvula de seguretat dels pobles moderns.

Un periódich religiós y caricaturesch ataca à LA CAMPANA DE GRACIA, per havernos ocupat del cas del Reverendo Dr. D. Anton Riba y Aguilera, condemnat com estafa, per la secció segona de la Sala Criminal de la Audiencia.

Y diu ab molta chispa:

«La societat tè y accepta en son seno à presidaris, y 'ls presiris guardan molts homes justos, en lo sentit moral de la paraula.»

La societat de la Chispa podrá acceptar tants presidaris com vulga; pero la societat de LA CAMPANA DE GRACIA, sempre que un individu del clero tregui 'ls peus de las alforjas, tindrà la caritat de advertirho als seus lectors, perque procurin guardarse de certs llops vestits de rabadans que ja no 's limitan à esquilar à las ovelles, sino que las devoran.

No s' ha adjudicat encare 'l ferro-carril central de Cuba à la casa inglesa, com deyam la senmana passada; pero sembla que tot està à punt per adjudicarlo.

Per lo tant no considerém necessari tenir que retirar ni un sol dels comentaris que feyam ab tal motiu.

Nosaltres tindrem de nom la isla de Cuba; pero 'ls inglesos s' hi passejarán ab ferro-carril.

Es lo mateix que passa en lo camp neutral de Gibraltar. Aquella sona de territori no pot trepitjarla forsa pública inglesa, pero ab una excusa ó altra, 'ls centinelles del exercit britànich, de nit s' hi passan; ficats dintre de unas garitas fetas expressas y montadas sobre rodas.

Ells aixís no trepitjan lo camp neutral, es cert; pero hi transitan ab tota llibertat.

Lo ferro-carril central... las garitas de Gibraltar. Tot son cosas que rodan.

Y aixís y tot son cosas que per lo que ofenen al patriolisme, no poden anar ni ab rodas.

Es admirable, com tots los seus, lo discurs que pronuncia Castelar en lo Circul de la Unió mercantil de Madrid: d' ell pot dirse lo que 's diu sempre: dels discursos que pronuncia aquest home, sempre 'l millor es l' últim.

Atacà en ell ab gran vigor las tendencias comunistas tan penosas à la reacció, y encomià las ideas liberals, que tancan ellas solas la solució del problema social.

Los últims párrafos del inspirat discurs están dirigits à demanar lo desarme que avuy empobreix à Europa, provocant las principals malalties socials. Al acabar digué:

«Vosaltres que m' havéu escoltat ab tant cordial atenció, emportéuse'n de la mèva conferencia aquestas quatre paraulas: desarme, arbitratje, pau y llibertat.»

Son los quatre punts cardinals de la civilisació moderna.

La senmana passada vaig donar un parell de párrafos del discurs pronunciat per l' obrer anglés Mr. Burt, en lo Congrès dels treballadors de las minas.

Avuy ne transcriurem un altre que coincideix plenament ab lo que nosaltres venim predicant fa temps.

Diu aixís:

«Fem de manera de insistir en que 'ls obrers conseguixin per tot arréu la llibertat de la paraula y 'l dret de associació y de reunió. Tinguéu confiansa en la justicia de la nostra causa, y acostumeuvos à considerar com los pitjors enemichs à aquells que, fingintvos amiat, vos aconsellan las amenassas y las violencias. Aquesta classe de concells no son solzament funestos é imprudentes; en un país lliure son criminals y perversos.»

Si algún dia s' escriu l' evangeli de las classes obreras, aquestas paraulas, plenas de sensatés, de previsió y de ciencia, deurán figurar en la primera plana.

Pintura dels regidors, feta per un diari de la localitat:

«Hem vist en aqueixa Casa personatjes que anavan ensenyant la pell, y al poch temps han resultat grans propietaris.»

«En un principi las cosas se feyan ab cert pudor; pero en los anys últims era ja una provocació al públich la manera que tenian certs senyors de fer lo negoci, no parantse en barras y anantse'n à discutir en veu alta en los cassinos alló de si à tú 't tocavan tantas pessetas pèls carros y à mi quantas, de si en tal negoci 't donaren doscents duros y à mi no me 'n van entregar més que cinquanta, etc., etc.»

«Aixó vingué à ser lo nostre pa de cada dia, haventse donat lo cas d' estar apuntats à las brigadas cobrant jornal, senyors que 's passejavan per Barcelona, y haverse vist periódichs que vivian dels empedrats ó de las clavegueras, segóns convingués.»

Vels-hi aquí un quadro pintat de mà mestra: un quadro digne de figurar en la primera exposició de *Malas Arts* que se celebri per compte del muicipi.

La serenata del dilluns sigué un acte imponent. La plassa de Sant Jaume estava atestada, igual que 'ls carrers que à la mateixa desembocan. Milers de personas tingueren d' entornarse'n per no trobar espay. Feya molts anys que Barcelona no havia presenciada una manifestació tan grandiosa.

Lo Sr. Macià y Bonaplata, avants y després de la serenata, hagué de apareixer al balcó central, sent objecte dels més extraordinaris aplausos.

Segóns notícias, aquells aplausos se sentian desde 'l carrer de Fontanella.

Y deya un marqués molt pansit:

—No sé: 'm sembla que sento soroll de bofetadas.

Y à pesar de tot, l' endemà l' arcalde deya als regidors:

—Aquell estrepit no eran bofetadas; eran aplausos. Y no me 'ls dirigian à mi, sino à vostès.

Y 'ls regidors van besarli las mans.

Ja tenia rahó aquell que deya:

—«La música à las fieras domestica.»

CARTAS DE FORA.—Lo rector de Calaf puja à la trona, recomana à las noyas que no vajan al ball y sí à la funció de las hicas de Maria que feyan las monjas; anuncia que dintre de poch dias sortirà 'l rosari de l' Aurora; baixa tot satisfet del cubell, veu un gos dintre de la iglesia, y agafant un bastó que tenia un feigrés comensa à empayarlo. La concurrencia 's posa à riure; lo gos à voltar per la iglesia, y en la impossibilitat de treure'l, crida 'l rector tot sofocat: —Es més bestia l' amo del gos que 'l gos mateix.—Al sentirho 'l públich ja no vá riure sols, sino que va aplaudir.

¡Pobre Sant Roch si arriba à entrar à la iglesia de Calaf ab aquell gosset que no 'l deixava may! Lo rector seria capàs de dirli bestia.

La escena à Porrera. Se presenta à la rectoria la vinda de un pobre pagés proposant al rector que fassa un petit funeral al seu difunt marit, prometent pagarli lo que fos à la próxima cullita. Resposta del reverendo —Ja veuréu, mestressa, jo aquí soch interí: podria ser qu' en aquest entremitj me trasladessen à un altre punt, y jo, mentres tant, me quedaria sense cobrar. Bó seria que à la iglesia de Porrera s' hi posés un rétol dihent: —Se treuhen ánimas del Purgatori.—Pago al contat rabiós.

Lo rector de Mayals, mentres l' organista vá tocarli l' orga per 60 rals cada més era un gran home, molt trempat, molt aixirit y molt bon cristià. Naturalment, ab 60 rals no pot viure ningú: l' organista vá demanarli més quartos, y per últim vá declarar-se en huelga, y ara vá 'l rector de casa en casa, insultantlo, columniantlo, bescantantlo y amenassantlo ab seguirli una causa criminal. Cassos de conciencia. Es de advertir que son molts los reverendos que la conciencia la tenen à la butxaca.

Un fill de Vilafranca que 's troba à América vá enviar 400 duros à una seva germana perque 'ls repartís entre 'ls vehins més pobres de la vila. La germana prengué consell de mossén Pere, y lo primer que aquest vá dirli sigué que 'n fés dir missas per l' ánima de la seva mare. La germana del donador li observá que no era tal la voluntat de aquest, y llavors mossén Pere li aconsellá la següent distribució: 25 duros per l' hospital, 25 pèls pobres y 50 per unas monjas que 's dedican à vetllar malalts *mediantibus illis*, es dir, cobrant lo menos 3 pessetas diarias, lo qual las hi permet viure en la major abundancia, en una gran casa y sense tenir que pagar lloguer. Per últim s' acordá que serian 56 los duros destinats als pobres y 25 los dedicats à las vetlladoras. Vingué l' hora del reparto, y lo primer que s' exigí als pobres es que presentessin lo butlletí de la parroquia, haventse limitat la limosna als que 'l presenta-

rem a mitja lliura de arrós, mitja tersa de carn y un pá de tres lliuras. En cambi las germanas velladoras reberen los 25 duros en bonas monedas.

Lo rector de Llorens se dedica a ensenyar a jugar a la mona a las chicas de María, retentintlas a la rectoria fins a las 11 de la nit y prenent part en lo joch las dugas majordonas, de 49 anys l' una y de 22 l' altra. May s' ha vist un rector més amant de la juventut. L' altre día recomenava als pares y mares que tenen fillas que las hi fassen anar.—Això sí—va dir—desitjo que tirgan a lo menos 14 anys cumplerts y que no passin de 24.—Deu ser aquesta la millor edat porque puga ensenya' lshi certas cosas.

S' estava 'ls cabells tallant en Jaume, y deya 'l barber;—Jo vaig fer de perruquer en la Scala de Milán, y pentinava cantantans. Y li vá respondre en Sala:—Ah ¿vosté ha estat a la Escala? veliaquí per qué 'n fa tantas.

P. TALLADAS.

La senyora Justa un día a certa iglesia va entrar y li varen ensenyar tots los sants que allí hi havia.—¿Y aquest?—va dir D. Justa—¿qu' es Sant Bernardí de Sena? Y li respongué una nena:—No, senyora. qu' es de fusta.

Dos bons vehins que 's visitan y que fá poch que 's coneixen, l' un al altre s' ofereixen per sí un día 's necessitan.—Vosté disposi. senyora, de Gil Comas. capellá.—Y vosté pot disposá de Pepa Coll. llevadora

L. C. CALICÓ.

MÉS PROBATURAS.

Lo famós barco peix del senyor Peral...—¿Qué?—preguntarán vostés segurament.—¿que tornan a pintarlo?—No, senyors; ja l' han pintat prou vegadas. Ab quaranta sis capas de pintura que tē, 'm sembla que n' hi ha lo suficient Continúan las probas. Es dir, continúan y no continúan.

Lo que passa ab las tals probas es deliciós. Avuy se combina 'l programa de lo que 's fará demá: probas de velocitat, viradas inmersions .. Pero 'l día següent, en Peral se presenta a la comissió inspectora y li diu:

—No podém fer res: l' aygua 's belluga massa y 'l submarí potser se 'm desbaratará.—

S' aplasan las probas per l' altre día; pero al altre día, l' inventor del barco també surt ab dificultats.

—Tampoch es possible fer res—diu:—fa massa vent.—

O fa massa fret ó fa massa calor Y aixís van passant los días y las senmanas y 'ls mesos.

Aixó, més que un submarí de construcció sólida y segura, sembla un rellotje de nou pessetas, que no més bufantlo ja s' espatlla

¿Quina cosa més fina y delicada! Una mica de vent, una mica de trágul lo posa en perill. Qualsevol senyoreta d' aquestas que per res se desmayan tē més resistencia.

—Jo faria una cosa—deya un:—en lloch de probarlo dintre del mar, lo probaria dintre d' una peixera. Aixís estaria més abrigadet y no fóra tan fácil que se 'ns refredés.

Verdaderament, me sembla que si no 's determina una cosa aixís, lo qu' es las tals probas tenen trassas de no acabar-se fins lo día del judici final, després de sopar.

Recordo com si fos ara que durant la nostra Exposició Universal ja 's proposava ferlo venir a Barcelona a saludar a la reyna y recullir la medalla d' or que segurament li haurían donat, donantne com ne davan a tothom.

¿Durant la Exposició! Estém casi a punt de ferne un' altra—perdonin la andalusada—y 'l submarí encare no s' ha mogut del covador paternal.

¿No es veritat que fa pensar mal tot aixó? Perque es lo que la gent diu:

—¿Vaya un barco de guerra que no 's pot allunyar de la platja sense carabassas! ¿Es dir que 'l Peral está destinat a destruir totas las esquadras extranjeras que 'ns fassin lástich. . y a la més petita senyal de mal temps ja se 'n ha de tornar a caseta? ¿Es dir que no més pot sortir a doná 'l vol com las criaturas malaltissas, la tarde que fa 'l día bonich? ¿Aixó es un barco de defensa y de combat? Aixó es una caixa de música: trenquéuli una agullita y ja no sona bé.—

Y la gent tē moltíssima rahó. Jo no sē en Peral quins cálculs tira; pero 'm sembla que ha de tenir idea de la realitat, y compendre qu' en cas de una guerra ab l' extranjer, no podrá pas anar a trobar lo jefe de la esquadra enemiga per dirli:

—Tracto de tirar los seus barcos a picho: pero avuy no 'm vé bé, porque fa massa mal temps. Si demá abonansa, ja 'ns posarém d' acort y vosté colocará las embarcaciós de tal ó qual manera, porque l' meu submarí no funciona bé sino tē totas las comoditats que necessita.—

De fixo qu' en Peral tot aixó ni ho somia, porque l' home no es tonto.

Pero nosaltres tampoch ho som, y per xó murmurém y fem suposicions fundadas en la tardansa del submarí en realisar las probas

Aixó si al cap-de-vall no resulta que 'l famós barco-peix no més es útil per anar a fer musclos.

—O—com deya un—per menjarse una pila de centas mils pessetas de la pobra Espanya.

FANTÁSTICHE.

A UN MARQUÉS.

No fassi més tercerillas, buscant modo de taparse; es inútil disculparse: tots li havém vist las patillas

¿Guapo! ¿Es dir que vol xillá, y ara que 'l fracás l' arredra, després de tirar la pedra procura amagar la má?

Tant si 'l sentirho 'l sulfura com si s' ho escolta rihent, sabém positivamente que vosté ha armat la conjura.

Vosté es qui ha sumat los vots, vosté ha fet cantá aquests grills, vosté ha estirat los cordills de tots aquestos ninots.

Vosté es qui, per un no ré, ha aixecat una montanya; vosté ha portat la campanya... tot, tot ho ha mogut vosté.

Quan vam reparar la trassa que la conxorxa prenía, la gent, desde 'l primer día, va-ensumá y va dir: ¡Carbassa!

¿Qué 's pensa lográ, intrigant porque vinga un capgirell, cridant pitjor que un badell mentres l' están degollant?

¿Qué 's proposa ab aquest lio? ¿Torná al lloch d' hont va sortir? ¿No me jaga V reir que tengo el labio partido!

Si espera encare torná a fer l' home y a xalarse. creguim, procuri assentarse, porque sinó 's cansará.

¡Ja ha fet a tots! Barcelona está cuyta, marejada, aburrida y embafada de sa grandiosa persona.

Desde 'l moment benehit en que 'l varem expulsar, hasta sembla que 'l menjar 'ns fa 'l doble de profit.

Estém més bé de recursos, dormim més tranquilament, respirem més librement y... no sentim may discursos.

¿Cóm vol, donchs, que la conjura dongui 'l resultat qu' espera? ¿Cóm vol, donchs, torná allí hont era? Marqués, no sigui criatura.

Mati aquest desitj fatal y no 'ns promogui qüestions, porque 'l que busca rahóns devegadas hi pren mal!

Cumpleixi lo que li manan los barcelonins tots junts, deixis de orgulls y de punts, y no 's fiqui hont no 'l demanan.

¿No tē terras? ¡Pues avall! Cap allí inmediatamente, a viure apaciblement distraiyente ab lo treball.

Culli herbas, arrenqui brossas, neteji 'l camp d' argelagas y cultivi pastanagas.

¿Cregui que las treurá grossas!

C. GUMÁ.

¡POBRES MESTRES!

EM rebut un petit libre que fa 'l mateix efecte que las cévas. Remenar las fullas d' aquest libre fa venir las llágrimas als ulls.

Un tal Saturnino Calleja, de Madrid, ha tingut la idea de confeccionarlo pera cástich y vergonya dels espanyols, que solém alabarnos sempre de haver progressat moralment, políticamente, fins intelectualment, y no obstant deixém morir

de fam als pobres mestres d' estudi.

Los datos recullits per D. Saturnino Calleja, ordenats provincia per provincia, poble per poble, espantan. Apareix en ells una verdadera legió de mestres d' estudi endarrerits de pagas: n' hi ha alguns que no han vist un quarto fa dos anys. Succí dejunava trenta días seguits y s' ensenyava com un fenómeno A Espanya tenim mestres que fá deu anys que no menjan, ó a lo menos no cobran, que 's lo mateix.

Las provincias que deuen cantitats superiors a 100,000 pessetas, son las següents: Badajoz, 104,262; Cuenca, 208,804; Granada 215,694; Jaen, 137,274; Lleyda, 124,840; Málaga, 259,558; Tarragona, 114,914; Valencia, 160,926; Zaragoza, 176,686; Cuba, 293,311.

En conjunt, los mestres d' estudi d' Espanya acreditan la suma de 3.055,033 de pessetas. ¡Figúrinse cuánts sufriments, cuántas penalitats, cuántas privaciós, cuántas llágrimas y fins cuánts cigrons no representa aquesta suma!

Cobra l' exercit, cobra la marina, cobra la magistratura, cobran tots los empleats de totas menas: los capelláns cada cap de mes percibeixen la paga: únicament los encarregats de posar los fonaments a la prosperitat y a la ilustració del país, los sacerdots de la instrucció pública, 's quedan ab un pam de boca oberta, confegint ab tristesa las tres lletras fatals: efe, a eme FAM.

Al final del llibre s' hi llegeix un floret de lamentaciós, que ni las de las ánimas del Purgatori.

«Als mestres d' estudi oiú que cridan: ¡Ay quín dolor!»

L' un tanca l' estudi per dedicarse a cavar: l' altre, perdudas las forsas y en la impossibilitat d' empunyar un cávech, se 'n va per la comarca a demanar caritat: aquest confessa que li costa més de cobrar lo sou que de guanyarlo, aquell cobra en talóns de consúms, com si un mestre que no posseheix sou pogués consumir res

Y aquesta es l' hora que no n' hi bagut cap que haja comensat per menjarse als noys d' estudi, un recurs com un altre que la fam y la desesperació fins a cert punt disculparían.

Contrastant ab aquest quadro de miserias, llegeixo que 'l ministre de Foment, propietari de una acreditada ganaderia de toros y gran aficionat al sport, va declarar l' altre día en una assamblea de ganaders qu' estava resolt a demanar qu' en lo successiu dependís del seu ministeri lo foment... de la cria caballar

¡Magnífich! Concedint premis de valor als amos de las millors quadras, podrá fomentar en gran manera la cria de caballs.

Y permetent que 's deixi de pagar als pobres mestres d' estudi, fomentará al mateix temps un' altra cria.

La cria de burros. P. DEL O.

ISTEMA per aumentar lo número de socios del casino de la Plassa Real.

Se agata un regidor, per exemple, 'l Sr. Batllés: se procura que aquest regidor s' encatarini ab la qüestió de la higiene: se fá de manera que anuncihi que 's crearán vuytanta plassas de metjes municipals, y ab aquest sol anunci queda

fet lo miracle. L' endemá tots los metjes de Barcelona sense visitas se fan socios del Cassino del viverón.

May siga sino per veure si atrapan alguna de las vuytanta plassas.

Diuhen los patillayres, a propósit de la serenata del dillúns:

—Los barcelonins sempre han sigut molt filarmónichs. Per aixó acut tanta gent ahont hi ha música.

Aixó es veritat en part. Pero 'ls barcelonins no sols son aficionats a sentir música, sino a ferne.

La proba es que 'l dillúns eran sols 80 'ls músichs que feyan sonar instruments y més de 20,000 'ls que feyan sonar aplausos.

Y com estiman a D. Manuel Girona 'ls seus correli-gionaris de Madrid!

El Estandarte, periódich conservador, l' anomena lo bou d' or de la Plassa de Medinaceli.

Per aixó l' estiman tant, porque es d' or macis. Y 'l deixan passar per alló que diu lo refrán: «Passa 'l bou per bestia grossa.»

Una comissió de treballadors en huelga de la fábrica de xocolate del Sr. Atmeller, se 'ns ha presentat y 'ns ha dit.

—Fassi 'l favor de posar una cosa a la CAMPANA.

—Vostés dirán.

—Adverteixi als consumidors del xocolate Atmeller, que si algún día en lloch de una rajola de xocolate troban dintre del paquet una rajola de las altras, no se 'n extranyin.

—Y aixó ¿per qué ho diuhen?

—Perque desde que nosaltres nos hem vist obligats a plegar, l' elaboració del xocolate, en aquella casa, corra a carrech de una colla de manobras.

Carlos Altadill ho deya ab aquell llenguatje tant gráfich que 'l distingia:

—Jo só temporer de la casa de la Ciutat.

—¿Y qu' es aixó?—li preguntavan.

Y ell responía, improvisant la següent redondilla:

«¿Sabéu qu' es un temporer? «Un home que 's lum de gana, «que cobra cada semana «y que may tē cap diner.»

L' arcalde Sr. Maciá ha fet una escombrada de aquests empleats que menjavan la sopa boba de la Casa Gran.

UN CASSADOR DESGRACIAT.

Ell prou ha posat molt bè 'l parany; pero 'ls moixóns passen alts y no s' hi deixan caure.

Si Carlos Altadill fos viu, cantaria aquest contratemps, y ho faria de fixo en la forma següent:

¡Ofici vil y pervers!
Aixís que vé un temporal
en la Casa comunal,
naufragan los temporers!

Un gorrista de Barcelona ha enviat tres boynas á la familia real, destinadas al rey y á las dos infantas. ¿No 'ls sembla que tractantse de boynas podían molt bé emprendre 'l cami de Venecia, en illoch del cami de Madrit?

De tolas maneres es molt singular l' espectacle de un gorrero que regala alguna cosa.

Ja coneixém l' opinió de 'n Martos sobre la política palpis-tant.

Ben clar vá dirho á n' en López Dominguez. —Desenganyis, general; aqui no hi ha possibles sino dos solucions: ó 'ls conservadors ó jo. Los conservadors com a conservadors y jo com á demócrata.

¡Ell com á demócrata!... ¡Si digués com á xiulat!... Perque aqui succeheix que 'l pais los xiula y ells s' ajuntan.

Com los coloms, en busca de las bessas.

En l' establiment de objectes d' art del Sr. Parés he tingut ocasió de veure una estatueta de bronze, procedent de Italia, que val un imperi.

Representa un capellá de cara patibularia assegut sobre una caixa de morts. Al peu hi ha un lema. Y 'l lema diu: «Un corp.»

L' altre dia en Moret se mostrava molt enfadat contra 'l govern y deya que no pararia fins que hagués arreglat la Hisenda.

Ben garballat l' enfado, vá descobrirse que 'l disgust provenia de que 'l Sr. Eguilor se havia negat á donar un carrech de certa importancia á un seu amich.

Lo govern vá concedirli, y l' entado vá passarli desseguida.

Ja havia arreglat l' hisenda:
si senyors, tal com ho dich:
sino l' hisenda espanyola,
l' hisenda... del seu amich.

La *Dinastia* ha fet aquests dias una gran campanya en favor de las corridas de toros.

Aqui de 'n Tony Grice:
—¡Si soy más flamenco!...

Pero en ti, diga la *Dinastia* lo que vulga, als espanyols es veritat que 'ls agradan molt las corridas de toros.

Pero hi ha encare una altra mena de corridas que 'ls agradan més.

Las corridas de conservadors.

En la sessió del dimars lo Sr. Maciá y Bonaplata vá regalar als regidors una part de la serenata que li dedicaren lo dilluns los representants del vehinat de Barcelona.

Nosaltres interpretém la hábil maniobra del arcalde, de la següent manera:

Serenata es una paraula composta de quatre silabas: lo Sr. Maciá vá quedarse ab las dos primeras: es á dir, vá quedarse *seré*.

Y la *nata* tota entera vá anar al ajuntament.

Y si aquest reparto no 'ls complau, 'n combinarem un altre.

Entre 'ls músichs que dirigia 'l Sr. Nicolau hi havia, com es natural, algunas flautas y algún flauti.

Tots los instruments que xiulan, sonavan en obsequi dels patillayres.

Y perque no 's queixin d' escassedat, de més á més se 'ls adjudican las *trompas*.

Un periódich revolucionari de Madrit, *El Pais*, afirma que may están tan quiets los seus correligionaris com quan los conservadors ocupan lo poder.

Aixó, ja no es ser revolucionari per *fer barricadas*.

Es si, ser revolucionari, per *dir barricadas*. Los conservadors quan ocupan lo poder, pegan.

¡Qui sab! Potser quan se troban en l' oposició *pagan*.

Ara, al fi, s' ha sapigut que la Comissió pera l' extinció de la llagosta costa un milió de pessetas y no fá res.

Sistema homeopàtic.
Similia similibus curantur: una plaga 's cura ab un altra plaga.

La policia de Londres amenassa declararse en *huelga* si no li aumentan lo sou.

Ja no més falta que 's declarin en *huelga* 'ls tenedors de paper del Estat.

—¿En *huelga* de qué?
—De l' unich treball qu' executan: de tallar lo cupó cada trimestre.

TELÉGRAMAS.

Madrid, 6.

En Martos té 'l sarampió, en Cánovas está ronco, á don Práxedes Mateu li ha sortit un nou floronco.

Paris, 6.

Vist éxit inmens dels toros, en Boulanger ¡quina tretal per ferse ben popular, ara 's deixa la coleta.

Roma, 6

Comme sempre. Una cassussa impossible de dire: un pessich de macarroni costa casi due lire.

Paris, 7, mati (urgent)

Ruiz Zorrilla ha promés que dintre d' un mes ó dos...

(Tot lo demés del telegrama está una mica confós.)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadans Pep Fideu, G. S. S., P. R., Piu Catalá, Sunteta, Jo, Antón Esclesans, E. Suñé y S. López, Mitja Cerilla, J. G. M., J. M. Ribalta y Un Apocalíptic:—Lo que 'ns envían aquesta senmana no fa per casa.

Ciudadans Espanta-bòlits. F. de Licor, D. Geli, M. F. de C., V. Andrés, Mr. Eugon y C. Pep, En Patillaire y Salabrugas:—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envían.

Ciudadá J. Espina: Li doném las gracias per la noticia: mirarem de aprofitarla.—A. Carreras: Aquesta senmana no ha pogut ser, perque hi havia molts originals compostos; pero mirarem de donarhi sortida aviat.—Pere Galindayna: Lo sonet va millor que l' altra: en la titulada ¡Testament! hi ha sols algun tros que pugui anar.—B. Xinxola: L' idea de un que va a donar una serenata y 'l remullan, es molt gastada.—J. Bruguera: La poesia llarga no va; lo sonet esta millor.—M. Gardó Ferrer: Lo de aquesta senmana va bé.—J. Aldern: Aprofitarem la *Dolora*: las altres las trobem una mica repelesas.—J. Balli: No recordem haver rebut lo que 'ns indica, á no ser que, si era un croquis, l' haguessen passat al dibuixant.—Joseph Pep y C.: Tindrém present lo que 'ns diuen; pero lingan en compte que tenim las carteras plenas.—P. P. T.: Preferim cosas novas ab preferencia á las repetidas, sobre tot quan aquestas no son més que passadoret: s.—Chayan: No 'ns agrada prou que 's fassin treballs prenent peu d' altres que han sigut insertats en lo periódich.—J. Alamalliv: Lo sonet es fluix: de lo demés insertarem alguna cosa.—A. Rossell: Gracias per l' envió.—Mut Xerraire: Lo de aquesta senmana es molt desigual: repassiu y ja veura quin dicitó més forsa da.—M. Riusec: Esta molt bé y gracias.—M. Garcia: Aprofitarem dos cantarelles.—Lluís Salvador: Las composicions son molt flui-xetas.

Participém á nostres apreciables lectores de la **HABANA**, que desde avuy endavant, la venta de aquest semanari, solzament se trobará establerta en la **Llibreria de la Vda. de Pozo, Obispo, 55.**

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tassó, Arch del Teatro, 21 y 22.